

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Факультет туризму

Кафедра економіки та менеджменту

Завидівська О. І.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з методичними рекомендаціями щодо їхнього виконання

з навчальної дисципліни

„УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ”

галузь знань 07 „Управління та адміністрування”
спеціальність 073 „Менеджмент”
рівень освіти – магістр

Завдання до семінарських занять з дисципліни «Управління проектами» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». 16 с. (денна форма навчання).

Розробник: Завидівська О.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Затверджено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від “31” серпня 2020 року № 1.

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (підпис) (Павленчик Н.Ф.) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

Змістовний модуль №1
Проект як об'єкт управління.

Семінарське заняття №1

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Проект та специфіка проектної діяльності.
2. Система управління проектами.
3. Фази життєвого циклу проекту.
4. Структура, оточення та учасники проекту.

Додаткові запитання:

1. Що таке проект? Які різновиди проектів Ви знаєте?
2. Які ознаки відрізняють проекти від інших планів, програм?
3. Що таке управління проектами? В чому полягає об'єктивна необхідність управління проектами?
4. Що таке елементи системи управління проектами, їх склад і взаємозв'язок?
5. Які є фази життєвого циклу проекту ?

Практичні завдання:

Завдання 1:

Згрупуйте відповідні терміни та визначення згідно з даними таблиці.

Таблиця 1.1

Термін	Визначення
а) проект	1. Перелік робіт із зазначенням термінів, виконавців, результатів, які ведуть до отримання комплексу показників, намічених концепцією проекту.
б) бізнес-план	2. Детальний виклад цілей та шляхів досягнення виробництва, що створюється, для обґрунтування інвестицій.
в) техніко-економічне обґрунтування інвестицій	3. Специфічна організаційна структура, яку очолює керівник проекту. Вона створюється на період здійснення проекту і завданням її є здійснення функцій управління проектом.
г) управління проектами	4. Задум (завдання, проблема) та необхідні засоби його реалізації з метою досягнення бажаного економічного, технічного, технологічного чи організаційного результату.
д) ціль проекту	5. Час від моменту задуму проекту до його ліквідації.
е) життєвий цикл проекту	6. Передпроектна розробка інженерно-конструкторських, технологічних і будівельних рішень, порівняння альтернативних варіантів і обґрунтування вибору конкретного способу здійснення проекту.
є) команда проекту	7. Бажаний результат діяльності, який намагаються досягти за певний проміжок часу при заданих умовах реалізації проекту.

ж) план проекту	8. Процес управління командою, ресурсами проекту за допомогою спеціальних методів та прийомів з метою успішного здійснення поставленої мети.
-----------------	--

Завдання 2:

Проведіть класифікацію за різними ознаками таких проектів:

- створення спільного підприємства по виробництву офісних меблів;
- наукові дослідження хімічних властивостей добрив з метою їх виробництва, випуску і застосування у сільському господарстві;
- будівництво атомної електростанції;
- розробка газового родовища у Полтавській області та експорт газу;
- перехід на дворівневу систему навчання у вищих навчальних закладах України;
- економічний розвиток регіонів України.

Завдання 3:

Розглядається проект озеленення міста. На підставі власних обмежень і можливих передбачень щодо даного проекту визначте та опишіть:

- цілі проекту;
- основні ознаки;
- учасників проекту із зазначенням їх інтересів при підготовці та реалізації проекту;
- функції управління даним проектом;
- стадії життєвого циклу проекту.

Завдання 4:

Розглядається проект будівництва готельного комплексу на березі р. Дніпро у м. Києві. Упорядкуйте види робіт за стадіями життєвого циклу проекту:

- здійснення контролю за виконанням проекту;
- визначення альтернативних способів досягнення мети проекту та їх оцінка;
- обговорення умов кредитування;
- збір інформації про державну політику та програми адміністрації щодо соціально-економічного розвитку столиці;
- звіт про завершення проекту;
- укладання контрактів на будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи;
- визначення існуючого попиту на перебування у готелях;
- оголошення про проведення торгів;
- оцінка екологічної припустимості проекту;
- введення об'єкта в експлуатацію;
- уточнення часових меж проекту;
- календарне планування будівельних робіт;
- оцінка інституційної припустимості інвестиційної пропозиції;

- надання готельних послуг;
- відбір можливого рівня обслуговування;
- оцінка доцільності проєкту з технічного, комерційного, економічного, фінансового та організаційного погляду;
- діагностика об'єкта, що інвестується;
- визначення конкретних цілей проєкту;
- отримання дозволу на купівлю чи оренду землі;
- оцінка доцільності проєкту;
- визначення масштабів проєкту;
- підготовка будівельної документації;
- набір і навчання персоналу;
- реклама готельного комплексу;
- оцінка потенційних можливостей розвитку готельного комплексу.

Семінарське заняття №2

ТЕМА 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПРОЄКТУ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Формування інвестиційного задуму проєкту.
2. Оцінка життєздатності проєкту.
3. Аналіз 5проєкту на основі комплексної експертизи. Критерії оцінки 5проєктної ефективності.

Додаткові запитання:

1. Як Ви розумієте поняття «ідея проєкту»?
2. Що таке концепція проєкту та які етапи її розробки?
3. Що включають у себе такі етапи обґрунтування ефективності проєкту, як передпроєктне дослідження, додаткове дослідження проєкту?
4. Яку інформацію надає аналітикам обґрунтування технічних і економічних можливостей виконання проєкту?
5. Які основні етапи передбачає техніко-економічний, фінансовий та загальноекономічний аналіз?
6. З якою метою здійснюють екологічну та соціальну експертизу майбутнього проєкту?
7. Охарактеризуйте основні показники оцінки ефективності проєкту.
8. Які методи оцінки ефективності інвестицій Вам відомі?
9. Опишіть методику розрахунку основних фінансових показників, які застосовуються для відбору ефективних проєктів?
10. Визначте переваги та недоліки різних фінансових показників оцінки ефективності проєктів.

Практичні завдання:

Завдання 1:

Підприємство передбачає реалізувати інноваційно-інвестиційний проєкт вартістю 200 тис. грн., практичне здійснення якого спрямоване на виробництво нового виду продукції. Очікуються такі грошові потоки: 1 рік - 40 тис. грн., 2

рік - 40 тис. грн., 3 рік - 60 тис. грн., 4 рік - 50 тис. грн. Необхідно визначити чистий приведений дохід та термін окупності інвестицій за умови, що дисконтна ставка дорівнює 10%.

Завдання 2:

Чи доцільна реалізація інноваційного проєкту за умов, що дисконтна ставка дорівнює 10%, а податок на прибуток - 25%?

Таблиця 2.1

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Інвестиції, тис. грн.	850	800	400	-	-	-
Прибуток, тис. грн.	-	-	800	1800	1900	1900
Амортизаційні відрахування, тис. грн.	-	-	200	200	200	200

Використовуючи дані таблиці, розрахуйте термін окупності інвестицій.

Завдання 3:

Ви маєте 10 тис. дол. і хочете вкласти їх в ефективний проєкт. Їх можна витратити на купівлю акцій компанії «Різноекспорт» (25% на вкладений капітал), купівлю 5 тис. т товару для продажу його по 2,4 дол. за тонну, купівлю офісу 30 м² для здачі його в оренду за 80 дол. за 1 м², або використати як депозит на рахунок в Укресімбанку (22% річних). Ви обрали найменш ризикований варіант і купили офіс. Розрахуйте альтернативну вартість проєкту (в дол.).

Завдання 4:

Змінні витрати на реалізацію проєкту становлять 16 грн. на одиницю продукції. Ціна продукції, яку планується випускати, 36 грн. за одиницю. Постійні витрати - 6000 грн. Розрахуйте точку безбитковості (од.).

Завдання 5:

Визначити індекс рентабельності проєкту, виходячи з таких даних: обсяг інвестицій в інноваційний проєкт становить 1200 тис. грн. (на перший рік припадає 1000 тис. грн., на другий - 200 тис. грн.). Грошові потоки, починаючи з другого року реалізації проєкту, становитимуть 200 тис. грн., у наступні роки - відповідно 800, 1000, 1000, 1100 тис. грн. Дисконтна ставка - 5%.

Семінарське заняття №3

ТЕМА 3. ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЮ ПРОЄКТІВ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Планування реалізації проєкту.
2. Цілі, призначення та види планів.
3. Фінансове планування за проєктом.
4. Розробка проєктно-кошторисної документації та контроль за нею.

Додаткові запитання:

1. Що таке проєктне планування?
2. Які етапи включає загальний процес планування?
3. Назвіть основні процеси планування проєктів, дайте їм характеристику.
4. Охарактеризуйте допоміжні процеси планування проєктів.
5. Що таке план проєкту?
6. Засоби та джерела фінансування проєкту.
7. Склад і порядок призначення кошторисної документації.
8. Назвіть три підходи до вибору проєктних фірм.
9. Які є типи проєктних фірм?
10. Засоби фінансування проєкту.

Практичні завдання:

Завдання 1:

Згрупуйте відповідні терміни та визначення згідно з даними таблиці.

Термін	Визначення
а) цілеспрямованість	1. Обов'язкове планування всіх встановлених функцій управління проєктом.
б) комплексність	2. Залучення керівництва до процесу розробки плану, що дає можливість враховувати вимоги, які не формалізуються.
в) збалансованість по ресурсах	3. Принцип, що розглядає планування як процес розгортання головної мети проєкту в ієрархічну послідовність цілей і задач проєкту до рівня окремих заходів, дій, робіт із визначенням порядку їх виконання.
г) системність	4. Проведення моніторингу, контролю і, за необхідності, актуалізації планових рішень протягом всього життєвого циклу проєкту.
г) гнучкість	5. Здатність системи прогнозувати і враховувати можливі зміни впливу зовнішніх чинників та їх наслідків.
д) багатофункціональність	6. Принцип означає, що плани не містять задач і робіт, не забезпечених необхідними ресурсами.
е) оптимальність	7. Спадкоємність і взаємопов'язаність усіх планових рішень.
є) адаптивність	8. Повне охоплення наукових, проєктних, організаційних, виробничих та інших заходів і робіт, направлених на досягнення цілей і результатів проєкту.
ж) несуперечність	9. Розгляд проєкту як цілісної системи з визначенням і врахуванням взаємозв'язків як всередині, так і поза ним.
з) безперервність	10. Незмінність основних цілей і обмежень проєкту, його життєздатність, а також гнучкість і адаптивність системи.
й) стабільність	11. Здатність системи формувати не просто прийнятні плани, а раціональні або кращі плани за вибраними критеріями.

Завдання 2:

Розробіть бюджет проєкту за такими даними.

- Обсяг виробництва та реалізації:

2005 рік	2006 рік	2007 рік
4300	4500	4800

- Ціна одиниці продукції — 1000 грн.
Товар обкладається ПДВ.
- Капітальні витрати підприємства:

- Будівельно-монтажні роботи — 1300 тис. грн.;
- Обладнання — 700 тис. грн.;
- Накладні витрати — 150 тис. грн.
- Всі витрати здійснено в першому році проекту.
- Прямі поточні витрати:
 - Матеріальні витрати — 125 грн. на од. продукції;
 - Оплата праці — 62,5 грн. на од. продукції;
 - Додаткова оплата праці у розмірі 9% від заробітної плати.

Витрати здійснюються щороку.

Амортизація обладнання розраховується податковим методом (III група основних засобів).

- Операційні витрати:
 - Оренда приміщення — 50 тис. грн.;
 - Виплата процентів за короткостроковий кредит банку — 12% від загальної суми 50 тис. грн.;
 - Маркетингові витрати — 500 тис. грн.;
 - Витрати на обслуговування виробничого процесу — 400 тис. грн.;
 - Оплата послуг зв'язку та банків — 80 тис. грн.;
 - Офісно-господарські витрати — 100 тис. грн.;
 - Інші адміністративні витрати — 140 тис. грн.
- Податок на прибуток — 25%.
- Земельний податок — 20 тис. грн.
- Доходи від участі в діяльності інших підприємств — 250 тис. грн. щорічно.
- Доходи від реалізації матеріальних цінностей та майна, залишкова вартість яких — 200 тис. грн. — 300 тис. грн. у другому році реалізації проекту.
- Продаж цінних паперів залученим інвесторам — 1000 тис. грн. у першому році проекту.

Дивіденди виплачуються у розмірі 10% від суми нерозподіленого прибутку.

Завдання 3:

Розробіть план проекту телевізійної шоу-програми «Герої чи злодії», яка передбачає зустрічі глядачів із політичними лідерами. При написанні плану використайте таку схему:

1. Планування цілей.
2. Ідентифікація основних операцій для управління проектами.
3. Визначення взаємозв'язків операцій.
4. Визначення тривалості робіт проекту. Складання розкладу виконання проекту.
5. Планування організації (ідентифікація, документування та призначення персоналу, відповідальності та відносин звітності).
6. Планування та оцінка ресурсів, необхідних для реалізації проекту.
7. Розробка бюджету.

Завдання 4:

Ви — керівник проекту, метою якого є створення бізнес-центру на базі університету. В процесі реалізації проекту адміністрація відмовилася від безоплатного фінансування вашого проекту.

Керівництвом проекту було прийнято рішення про внесення змін, а саме: отримання безоплатного кредиту з місцевого бюджету для фінансової підтримки студентської ініціативи для створення приватної справи. Проаналізуйте, як дана зміна вплине на:

- вартість проекту;
- заплановані показники робіт;
- графік виконання робіт;
- результат проекту.

Семінарське заняття №4

ТЕМА 4. СТРУКТУРИЗАЦІЯ ПРОЄКТУ. СІТКОВЕ І КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ ПРОЄКТУ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Сутність, функції та завдання структуризації проекту.
2. Послідовність здійснення структуризації.
3. Сіткове планування проекту.
4. Календарне планування проекту.

Додаткові запитання:

1. Що таке структура проекту?
2. Які основні вимоги до структури проекту?
3. Охарактеризуйте структуризацію проекту.
4. Які основні задачі структуризації проекту?
5. Які моделі структуризації проекту Ви знаєте?
6. Назвіть основні методи структуризації проекту.
7. Двоспрямована структуризація та кодування проекту.
8. Триспрямована структура проекту.
9. Чому проведення структуризації є необхідним в управлінні проектами?
10. Охарактеризуйте принципи системи кодування проекту.
11. Які форми графічного відображення робіт проекту Ви знаєте?
12. Наведіть приклади застосування сіткового планування.
13. Охарактеризуйте елементи побудови сіткового графіка.
14. Які основні принципи побудови стрілчастих графіків та графіків передування?
15. Сутність, завдання та види календарних планів.
16. Назвіть основні етапи розробки календарних планів.
17. Яке значення сіткового планування в управлінні проектами?
18. Що таке критичний шлях?
19. Що таке оптимізація сіткового графіка?
20. Охарактеризуйте основні напрямки оптимізації планів.

Практичні завдання:

Завдання 1:

На основі теоретичного матеріалу розділу розробіть схеми структурних моделей проекту («дерево цілей», «дерево ресурсів»).

Ситуація 1. Розробити робочу та організаційну структуру проектної команди по ремонту будівельною фірмою фірмового магазину ЗАТ "Житомирські ласощі". Побудувати двоспрямовану структуру проекту.

Ситуація 2. Розробіть трирівневу робочу структуру проекту створення комп'ютерного центру «Інтернет-клуб "Біллі"», якщо передбачається відкрити такі відділи:

- добір і підготовка кадрів;
- поставка й монтаж устаткування;
- програмне забезпечення;
- управління проектом.

Завдання 2:

Таблиця 4.1.

Код роботи	Попередня робота	Тривалість роботи, днів
A	-	1
B	A	2
C	A	3
D	B, C	13
E	B, C	5
F	B, C	18
G	D, E, F	7

На основі наведених даних:

1. Побудувати сітковий графік проекту з визначенням усіх параметрів: код роботи, тривалість роботи, ранній початок, пізній строк початку, ранній строк закінчення, пізній строк закінчення, резерв часу.
2. Визначити критичний шлях проекту, загальну тривалість проекту, резерв часу.

Змістовний модуль №2 *Організація управління проектами.*

Семінарське заняття №5 ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПРОЄКТУ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Матеріально-технічна підготовка проекту.
2. Категорії витрат проекту.
3. Порядок планування витрат за проектом.
4. Розробка бюджету проекту.

Додаткові запитання:

1. Назвіть категорії витрат?

2. Що включає в себе процес планування ресурсів?
3. Які існують джерела фінансування проекту?
4. Проведення яких етапів включає процес планування ресурсів?
5. Що регулює договір підряду?
6. Яка основна мета планування витрат?
7. Що таке кошторис витрат проекту? Для чого його складають?
8. Що розуміють під згладжуванням ресурсів?
9. Що таке бюджет проекту? Який порядок його складання?
10. З якою метою складають плановий баланс грошових надходжень і витрат?

Практичні завдання:

Завдання 1:

Визначте *норму витрат матеріалів* на 1 виріб, якщо середня вага виробу 3 кг, коефіцієнт використання матеріалів — 0,8.

Завдання 2:

Визначте *потребу в болтах* на плановий період, якщо в результаті реалізації проекту обсяг виробництва збільшиться на 10%, а економія матеріалів — на 3%. Фактичні витрати за минулий період становили 5 т.

Завдання 3:

Сплануйте *валові витрати* за проектом на всі соціальні заходи, якщо відрахування від нещасних випадків становить 20%, а витрати на оплату праці — 325 тис. грн.

Завдання 4:

Сплануйте *відпускну ціну* магнітофона, якщо відомо, що виробнича собівартість становить 231 грн., комерційні витрати — 69 грн., рентабельність виготовленої продукції — 1,5%, ПДВ — 20%.

Завдання 5:

Чисельність промислово-виробничого персоналу в базовому періоді склала 1000 осіб. В ході реалізації проекту по встановленню нової виробничої лінії передбачається збільшити обсяг виробництва на 5%. Визначити *планову вихідну чисельність персоналу* (осіб).

Семінарське заняття №6

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНИМИ РИЗИКАМИ

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОЄКТІВ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Проєктні ризики та їх класифікація.
2. Методи управління проєктними ризиками.
3. Кількісні методи аналізу та оцінки ризиків проєкту.
4. Можливості зниження та протидії ризикам.
5. Концепція управління якістю проєктів.

6. Норми і стандарти якості.
7. Управління забезпеченням якості проєкту.
8. Контроль якості проєкту.

Додаткові запитання:

1. Що розуміють під невизначеністю та ризиком проєкту?
2. Сутність управління ризиками.
3. Які найбільш поширені види ризиків Ви знаєте?
4. Як класифікуються ризики за джерелами виникнення?
5. Які причини виникнення проєктних ризиків?
6. Яка класифікація ризиків залежно від причин їх виникнення?
7. Яка послідовність виконання робіт по аналізу ризиків?
8. Що таке кількісний та якісний аналіз ризику?
9. Які методи та методики аналізу ризиків Ви знаєте?
10. Які існують способи зниження ризиків проєкту?
11. Поясніть поняття якості. Яке, на Вашу думку, її значення в забезпеченні конкурентоспроможності продукції проєкту?
12. Які засоби управління якістю Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
13. Яке значення добровільної та обов'язкової сертифікації продукції проєкту?
14. Назвіть вісім принципів управління якістю відповідно до Державного стандарту України ISO 9000-2001?
15. Які роботи виконуються по забезпеченню якості проєкту?
16. Назвіть основні положення програми забезпечення якості проєкту?
17. Які етапи включає сертифікація підприємства за стандартом ISO-9000?
18. Охарактеризуйте основні положення системного управління якістю.
19. Наведіть класифікацію витрат із метою обліку і аналізу витрат, пов'язаних із забезпеченням якості проєкту.
20. Які методи контролю якості проєкту Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.

Практичні завдання:

Завдання 1:

Вас призначили менеджером із питань якості в проєкті розвитку вашої організації. Ви, як професіонал із питань якості, хочете розробити та запровадити в проєктну практику політику в сфері якості. У Вас є орієнтовна структура системи якості. Необхідно її вдосконалити та розробити конкретні заходи щодо її реалізації.

1. Керівництво з якості (структура, зв'язок з ISO-9001).
2. Якість.
3. Управління роботами з якості.
4. Роботи з якості за різними напрямками (розробка продукції, планування виробництва, закупки, виробництво, технічна інспекція, взаємовідносини із споживачем, обслуговування та ін.).
5. Підтримка і вдосконалення якості.

6. Допоміжні засоби.
7. Документи з якості.
8. Технологія виміру і тестування якості.
9. Статистичні методи.

Завдання 2:

У процесі реалізації проекту Ви, як проєкт-менеджер, повинні скласти звіт із робіт з якості керівнику відділу. Звіт складається з таких розділів:

5. Планування інспекції.
6. Виміри.
7. Вихідна інспекція.
8. Заключна інспекція.
9. Відповідальність.

Розробіть бюджет проєкту у розрізі витрат на забезпечення якості продукції проєкту.

Завдання 3:

Визначте найбільш ризикований проєкт, врахувавши середньоквадратичне відхилення.

Таблиця 6.1.

Проєкт А		Проєкт Б	
Можливі значення доходу (NPV)	Ймовірність одержання доходу (P)	Можливі значення доходу (NPV)	Ймовірність одержання доходу (P)
100	0,2	-7200	0,2
500	0,4	1000	0,3
700	0,3	3000	0,3
1500	0,1	5000	0,2

Семінарське заняття №7

ТЕМА 8. КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Контроль як основа управління проєктною діяльністю.
2. Види контролю виконання проєкту.
3. Технологія оцінки проєктної діяльності.
4. Регулювання процесу реалізації проєкту.
5. Причини внесення змін та оцінка наслідків

Додаткові запитання:

1. Що таке контроль?
2. Які є види контролю ?
3. Сутність регулювання процесу реалізації проєкту.
4. Охарактеризуйте допоміжні процеси планування проєктів.
5. Мета і призначення контролю.
6. Які є джерела змін?

7. Що включає система контролю дотримання параметрів проєкту?
8. Які види контролю в процесі управління проєктами існують?
9. Що таке інтеграція проєкту?
10. Проведення аналізу та внесення змін у виконання проєкту.

Практичні завдання:

Завдання 1:

Розробіть бюджет проєкту за такими даними.

- Обсяг виробництва та реалізації:

2005 рік	2006 рік	2007 рік
4300	4500	4800

- Ціна одиниці продукції — 1000 грн.
- Товар обкладається ПДВ.
- Капітальні витрати підприємства:
 - Будівельно-монтажні роботи — 1300 тис. грн.;
 - Обладнання — 700 тис. грн.;
 - Накладні витрати — 150 тис. грн.
 - Всі витрати здійснено в першому році проєкту.
- Прямі поточні витрати:
 - Матеріальні витрати — 125 грн. на од. продукції;
 - Оплата праці — 62,5 грн. на од. продукції;
 - Додаткова оплата праці у розмірі 9% від заробітної плати
 - Витрати здійснюються щороку.
- Амортизація обладнання розраховується податковим методом (III група основних засобів).
- Операційні витрати:
 - Оренда приміщення — 50 тис. грн.;
 - Виплата процентів за короткостроковий кредит банку — 12% від загальної суми 50 тис. грн.;
 - Маркетингові витрати — 500 тис. грн.;
 - Витрати на обслуговування виробничого процесу — 400 тис. грн.;
 - Оплата послуг зв'язку та банків — 80 тис. грн.;
 - Офісно-господарські витрати — 100 тис. грн.;
 - Інші адміністративні витрати — 140 тис. грн.
- Податок на прибуток — 25%.
- Земельний податок — 20 тис. грн.
- Доходи від участі в діяльності інших підприємств — 250 тис. грн. щорічно.
- Доходи від реалізації матеріальних цінностей та майна, залишкова вартість яких — 200 тис. грн. — 300 тис. грн. у другому році реалізації проєкту.
- Продаж цінних паперів залученим інвесторам — 1000 тис. грн. у першому році проєкту.

- Дивіденди виплачуються у розмірі 10% від суми нерозподіленого прибутку.

Завдання 2:

Розробіть план проекту телевізійної шоу-програми «Герої чи злодії», яка передбачає зустрічі глядачів із політичними лідерами. При написанні плану використайте таку схему:

1. Планування цілей.
2. Ідентифікація основних операцій для управління проектами.
3. Визначення взаємозв'язків операцій.
4. Визначення тривалості робіт проекту. Складання розкладу виконання проекту.
5. Планування організації (ідентифікація, документування та призначення персоналу, відповідальності та відносин звітності).
6. Планування та оцінка ресурсів, необхідних для реалізації проекту.
7. Розробка бюджету.

Завдання 3:

Ви — керівник проекту, метою якого є створення бізнес-центру на базі університету. В процесі реалізації проекту адміністрація відмовилася від безоплатного фінансування вашого проекту. Керівництвом проекту було прийнято рішення про внесення змін, а саме: отримання безоплатного кредиту з місцевого бюджету для фінансової підтримки студентської ініціативи для створення приватної справи. Проаналізуйте, як дана зміна вплине на:

- вартість проекту;
- заплановані показники робіт;
- графік виконання робіт;
- результат проекту.

Література для підготовки до семінарських занять:

1. Кожушко Л. Ф. Управління проектами: навчальний посібник. Київ: Кондор. 2015. 388 с.
2. Логачова Л. М. Управління проектами : навч. посібн. Суми: Університетська книга, 2015. 208 с.
3. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами : підручник. Київ: ЦНЛ, 2019. 432 с.
4. Петренко Н. О. Управління проектами. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 224 с.
5. Петренко Н. О., Кустрич Л. О., Гоменюк М. О. Управління проектами. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 244 с.

Додаткова

6. Багашова Н. В. Світові та вітчизняні тенденції розвитку управління проектами. *Ефективна економіка* (електронний журнал). 2015. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_6_34 (дата звернення: 30.08.2020)

7. Башинська І. О., Новак Н. Г. Ефективне управління проєктами підприємства. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 6. С. 75- 78.
8. Березін О. В. Управління проєктами: навч. посібн. Суми : Університетська книга, 2014. 272 с.
9. Веретенников, В. І. Управління проєктами. Навч. посібник для вузів К.: Центр навч. літ., 2006. 280 с.
10. Гонтарева І. В. Управління проєктами : підручник. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2011. 444 с.
11. Тарасюк Г. М. Управління проєктами : навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ: Каравела, 2012. 320 с.
12. Тяг Р.Б. Управління проєктами: підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 221 с.
13. Фесенко Т. Е. Управління проєктами: теорія та практика виконання проєктних дій: навч. посібник. Харків: ХНАМЕ, 2012. 181 с.
14. Філіппова С. В., Захарченко В. І., Акулюшина М. О. Науково-методичні засади передпланової оцінки інноваційно-інвестиційних проєктів: монографія. Одеса, 2015. 104 с

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України
2. <http://www.niss.gov.ua> – сайт Національного Інституту стратегічних досліджень
3. <http://www.europa.eu.int> – сайт ЄС
4. <http://www.cnn.com> – новини CNN
5. <http://www.search.global.epnet.com> – електронний формат наукових журналів
6. <http://www.inf.kiev.ua> – ділова Україна
7. <http://www.infoart.ru8000/misc/news/obzori/htm> – огляд преси
8. <http://www.isi.gov.ua> – матеріали ЄС і РЄ